

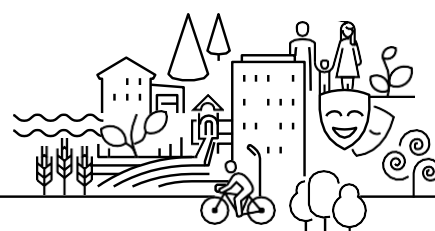

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026-27

Mellomåsen barnehage

Innhold

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene	2
2. Kommunens styringssystem	3
2.1. Innsatsområder	3
2.2. Visjon og verdier.....	4
3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager	4
3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden.....	4
3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage	5
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.....	6
3.2.3. Samarbeidsmodellen	6
4. Barnehagens satsingsområder	8
4.1 Om barnehagens arbeidsmåter og satsingsområder	8
Fordypningstema.....	9
3.2 Kompetanseutvikling	11
5. Barnehagens formål og innhold	12
5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag.....	12
5.2. Omsorg.....	13
5.3. Lek.....	13
5.4. Danning	14
5.5. Læring.....	14
5.6. Vennskap og fellesskap	15
5.7. Kommunikasjon og språk	16
5.8. Barnehagens fagområder	17
6. Medvirkning.....	18
6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt	18
6.2. Foreldres medvirkning	19

7. Barnehagens arbeidsmåter	19
7.4. Progresjon.....	22
7.5. Digital praksis	22
7.6. Kvalitetskjennetegn	23
8. Overganger	23
8.1. Når barnet begynner i barnehagen	24
8.2. Overganger internt i barnehagen.....	24
8.3. Overganger mellom barnehage og skole	25
9. Aktiviteter / Årshjul	Feil! Bokmerke er ikke definert.
10. Plan for vurdering.....	27
11.Kilder og referanser	28

1 Om årsplanen og kommunens mål for barnehagene

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: 02.09.2026

Barnehagens styrer: Merete Bygstad

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsningsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap.

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal se barnet - hele barnet og familien.

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring.

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal sørge for at barn og familier som har behov for støtte får riktig innsats tidlig nok.

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2025-2028](#)

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart. Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «Se meg - hele meg», overordnet plan «Vold i nære relasjoner» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- **Forebygge**
- **Avdekke**
- **Håndtere**
- **Ivareta**

Les mer på kommunens nettside

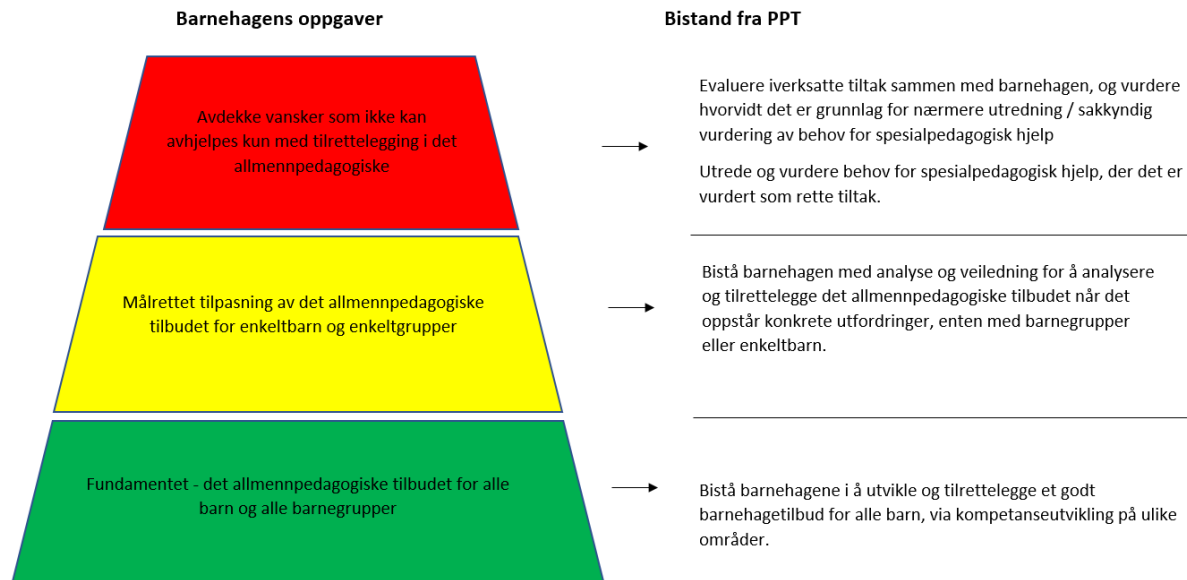
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjenntegn*.

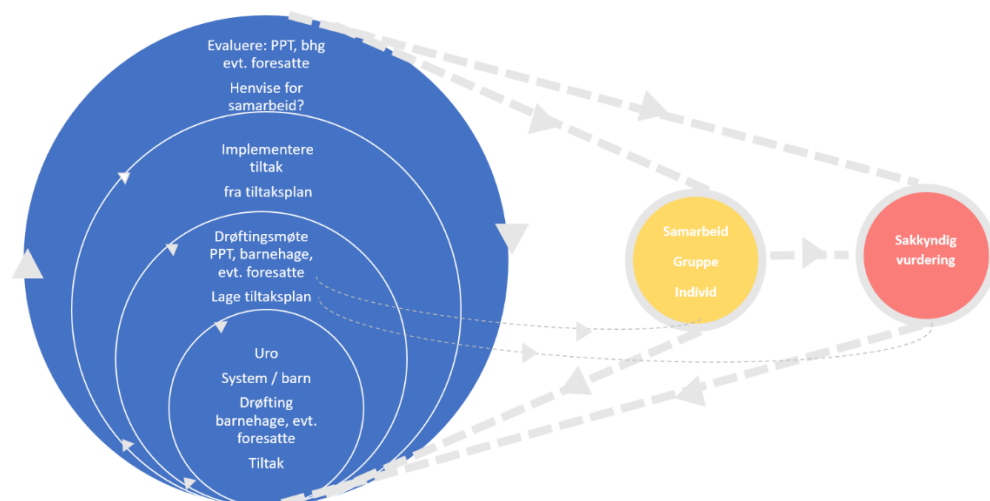
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring innlemmes som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» skal bygge på barnegruppas behov og rammeplanens krav til kommunikasjon og språk. Barnehagen har i år valgt å sette søkelys på:

Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon) – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. Kommunikasjon og språk og punkt 5.8. Barnehagens fagområder hvor barnehagen har tiltak på Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst.

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

4.1 Om barnehagens arbeidsmåter og satsingsområder

Avdelingene i Mellomåsen barnehage er delt inn slik året 2025/26:

Gjøglerne: 18 barn i alder 3-6 år, 1 pedagogisk leder og 2 fagarbeidere/assistenter. Ekstra ressurser.

Soria Moria. 18 barn i alder 3-6 år, 1 pedagogisk leder og 2 fagarbeidere/assistenter.

Berget det blå: 14 barn i alder 1-3 år, 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 2 fagarbeidere/assistenter.

Gapatrosten: 14 barn i alder 1-3 år, 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 2 fagarbeidere/assistenter.

Fordypningstema

Årsplanen bygger på barnehageloven med forskriftene «Rammeplan for barnehagen» og er et arbeidsverktøy for personalet. Planen gir informasjon om hvordan barnehagen jobber med omsorg, lek, danning, læring, progresjon medvirkning, overganger og vurdering og dokumentasjon.

Barnehagen jobber også fast gjennom året med språk og sosial kompetanse og tilrettelegging av lekemiljø.

Hver høst velger barnehagen et fordypningstema som tar utgangspunkt i fagområdene i rammeplanen og med bakgrunn i hva barnegruppa ser ut til å trenge. Disse fagområdene vil være gjennomgående del av barnehagens innhold. Temaene vil være lagt opp gjennom året (se temaplan).

Høsten 2026 skal alle barnehager i Nordre Follo starte på et prosjekt som har fokus på språk og språkutvikling.

Med anerkjennelse og respekt som viktige grunnpilarer

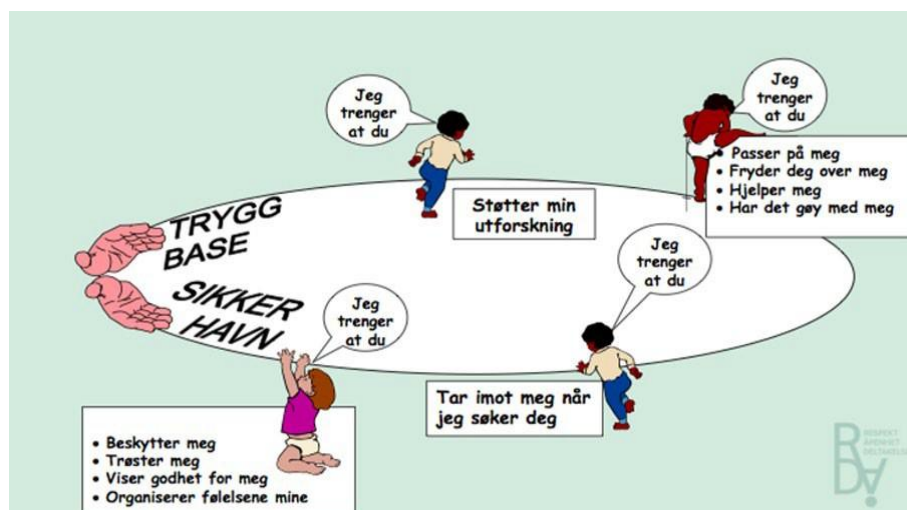
I barnehagen er barn og voksne gjennom hele dagen i et nært samspill. Kvaliteten på det daglige samspillet er avgjørende for hvordan barna opplever verden rundt seg og hvilken forståelse barna får av livet. Barnet har behov for å få bekreftelse på at det blir tatt på alvor for å utvikle en god selvfølelse. Vi voksne må vise gjennom handling og ord at barna har rett til å ha sine følelser og sin integritet. Den voksne må vise oppriktig interesse og tilstedeværelse for barnet. Samspillet må være preget av gjensidig respekt på en oppriktig og genuin måte.

Barnet skal oppleve at det som forgår i deres verden er betydningsfullt og at den voksne er en trygg base.

TRYGGHETSSIRKELEN

Tilknytning: Barnets avhengighet og behov for beskyttelse og omsorg

Utforsking: Barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden

Behovene er avhengige av hverandre. For å tørre å utforske, må barn kjenne seg trygge og beskyttet.

Det vil si at barn må ha en viss ro inni seg for å klare å være nysgjerrig på verden. På den andre siden: mens barnet utforsker verden, kan barnet bli både redd, sint og trøtt.

Da trer behovet for nærhet og tilknytning fram igjen. På denne måten er både tilknytningsbehovet og utforskningsbehovet avhengig av hverandre, og begge er grunnleggende for trygghet og livsglede.

Voksenrollen

Barnet ser seg selv gjennom de voksnes øyne. Barna har behov for at vi voksne setter tydelige grenser, beskytter og gir omsorg.

Den voksen må ha en anerkjennende tilnærming til barnet for at samspillet skal bli positivt.

Å være anerkjennende betyr å se barnet som et selvstendig individ med rettigheter og integritet.

Personalet skal:

- lytte til hva barnet formidler
- være bevisst verbalt og nonverbalt språk
- ta barnets formidling på alvor
- hjelpe og veilede barnet
- støtte barnet og hjelpe det med å sette ord på sine følelser
- være engasjert, omsorgsfull og nær

3.2 Kompetanseutvikling

Personalet skal gjennom året delta på kompetanseutvikling dels via arbeid i egen barnehage og dels kompetanseutviklingskurs som settes opp i regi av Nordre Follo kommune, barnehagemyndigheten for alle barnehagene i kommunen og i egen sone (Kolbotn/ Vassbonn).

Høsten 2026 starter vi med språkprosjektet «Trygg i språk- Trygg i verden» som alle barnehager i Nordre Follo kommune skal jobbe med i årene som kommer.

Målsetting er å gi ansatte kompetanse om språk og språkutvikling.

Barnehagens personale får hvert annet år kompetanseutvikling på førstehjelp gjennom «Ditt barns førstehjelp». Neste kurs gjennomføres høsten 2026.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppene.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, påske og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet møter alle barn med interesse og omsorg**
- **Personalet er lydhøre for barnas behov, tolker og responderer på barnas kroppsspråk**
- **Personalet er tilstedeværende med barn i lek og aktiviteter**
- **Personalet og viser empati, respekt og toleranse for alle barn**

5.3. Lek

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- **Barna skal få leke i ulike lekegrupper inne og ute**
- **Personalet deltar med engasjement i leken,**
- **Personalet hjelper barna å øve på leke-ferdigheter**
- **Personalet videreutvikler barnas innspill og ideer i leken**

5.4. Danning

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal gi barna mulighet til å medvirke i egen hverdag**
- **Personalet legger til rette for at barna skal få erfaringer med ulike regler og normer i samfunnet**
- **Personalet tilrettelegger for samarbeid og demokratisk fellesskap.**
- **Personalet synligjør og fremhever mangfold og ulikheter**

5.5. Læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er støttende og undrende i samtaler med barna
- Personalet skal introdusere nye temaer og lekemateriale
- Personalet skal gi barna arenaer til å utforske sin nysgjerrighet gjennom lek og aktiviteter ute og inne
- Personalet skal gi barna mulighet til å bruke kropp og sanser i aktivitet og læring

5.6. Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet veileder/støtter barna i å ta kontakt med andre barn på en positiv måte
- Personalet legger til rette for felles arenaer og markeringer
- Personalet fremmer barnas opplevelse av mestring i lek og samspill
- Personalet legger til rette for at barna opplever raushet, inkludering og mangfold

Se kommunens nettside

[Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 28).

Barnehagens tiltak:

- **Personalet legger til rette for lek med rim og regler**
- **Personalet tilrettelegger for høytlesning og gode samtaler**
- **Personalet synger ofte med barna i lek og hverdags-situasjoner**
- **Personalet legger til rette for at barna bruker språket aktivt og lærer å lytte til hverandre i lek og samspill**
- **Personalet er gode språkmodeller og bekrefter og setter ord på barnas nonverbale og verbale uttrykk**
- **Personalet er bevisst på å snakke og synge i rolig tempo**
- **Personalet benytter ASK via symboler og tegn til tale i hverdagen med barna**

Se også pkt. 6.3 Kvalitetskjennetegn.

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Barnehagens måte å jobbe på er tverrfaglig. Fagområdene er vevet inn i planlagte aktiviteter og hverdagsrutiner gjennom året.
- Barnehagen sikrer barnas erfaring med fagområder gjennom teamarbeid, samtaler, lek, fysisk aktivitet, turer og felles opplevelser.
- Barnehagen benytter ulike opplegg («Snakkepakken», Språksprell «Minirøris») som er tilpasset fagområdene i arbeid med barna

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

(Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid. *Handlingsplan – demokrati for barn og unge*, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6.2. Foreldres medvirkning

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning, og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Foreldremedvirkning er den viktigste hjørnesteinen i en pedagogisk virksomhet som barnehagen. Det er viktig at foreldrene og personalet samarbeider i nær forståelse til barnas beste.

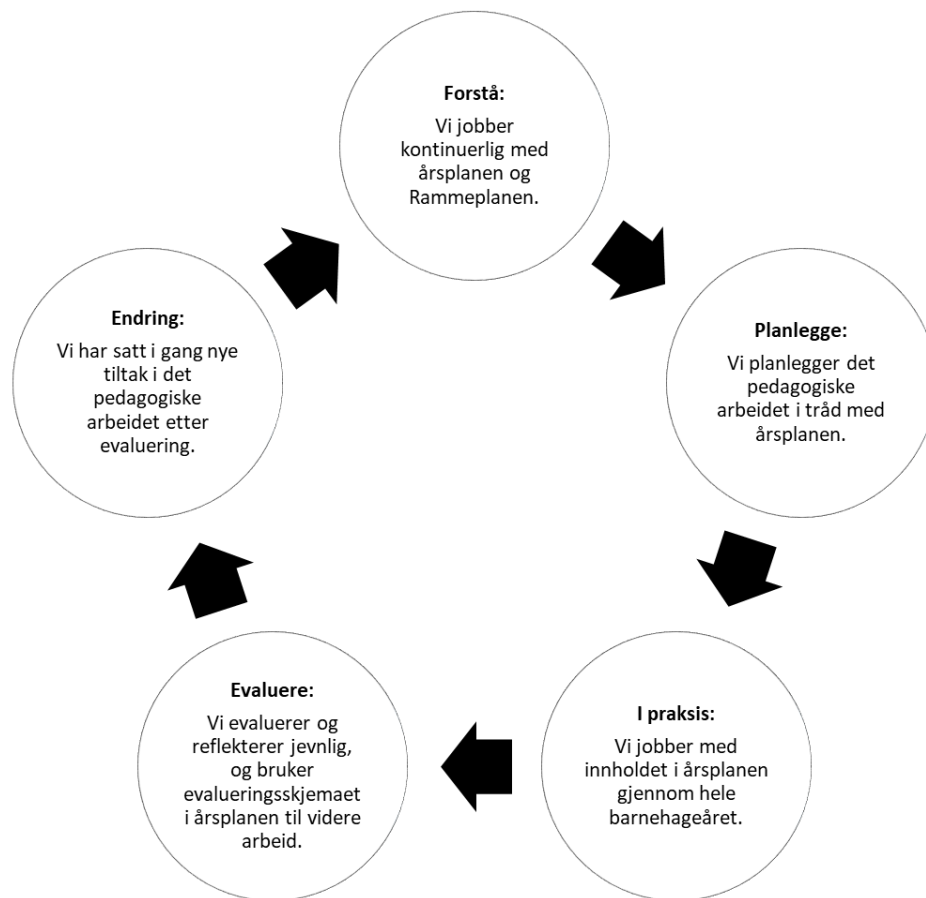
Tiltak

- **Foreldrene og personalet utveksler daglig informasjon skriftlig og muntlig som er viktig for begge parter for å gi barna en god dag og ivareta individuelle behov.**
- **Personalet har søkelys på god kommunikasjon og en åpen dialog.**
- **Foreldre får tilbud om oppstartsamtaler når barnet har startet i barnehagen.**
- **Foreldrene får tilbud om to foreldresamtaler i året og etter behov (høst og vår).**
- **Barnehagen har ett til to foreldremøter i året (høst og vår).**
- **Vi har foreldresamtaler i forbindelse med overføring til skolen.**
- **Vi har ulike markeringer og sammenkomster gjennom året (se års- hjul).**
- **Foreldrene har en representant fra hver avdeling i samarbeidsutvalget (SU).**
- **Personalet tar kontakt med foreldrene ved sykdom og skader.**

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannings og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Hver avdeling har 1 times avdelingsmøte hver uke
- Barnehagen har personalmøter og plandager jevnlig
- Ped.leder og styrer har 1 times lederteam hver uke for bl.a. planlegging og ledelse
- Ped.leder og barnehagelærer har minst 4 timer plantid pr. uke
- Fagarbeidere/assistenter får plantid ved behov

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen benytter Kvalitetskjenntegn og lager tiltak ut ifra resultater
- Barnehagen vurderer enkeltbarn gjennom observasjon og drøfting på avdelingsmøter, lederteam og foreldresamtaler
- Barnehagen evaluerer sitt arbeid jevnlig

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen lager temaplaner for hver avdeling
- Barnehagen har en egen plan for skolestartere
- Barnehagen sender ut ukesbrev/ månedsbrev til foreldrene om hva som er jobbet med
- Barnehagen benytter bilder som dokumentasjon i hverdagen

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet skal organisere avdelingene i store og små barnegrupper**
- **Personalet skal observere og tilrettelegge for barnas individuelle utvikling**
- **Personalet skal tilrettelegge for lek og samtaler gjennom temaer tilpasset alder og modenhet**
- **Personalet skal legge til rette for godt samarbeid med foreldre for å ivareta barnas individuelle utvikling.**

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- **Personalet benytter digitale verktøy som et supplement i det pedagogiske arbeidet**
- **Personalet er bevisste på god digital praksis**
- **Personalet dokumenterer aktiviteter med bilder som også danner grunnlag for samtaler og refleksjoner sammen med barna**

7.6. Kvalitetskjenntegn

Kvalitetskjenntegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenntegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenntegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjenntegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet - Compilo](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen inviterer nye barn og foreldre til «bli kjent gruppe» og besøk før oppstart
- Barnehagen inviterer til foreldremøte for nye i juni hvert år ved behov
- Pedagogen gjennomfører oppstartsamtaler med nye foreldre kort tid etter oppstart
- Personalet tildeler kontaktperson for de nye barna
- Personalet tilpasser tilvenning til hvert enkelt barn og familiens behov

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gir barna god tid til tilvenning gjennom besøk og lek på ny avdeling våren før barna starter.
- Personalet sørger for at barna kommer på samme gruppe med noen de har relasjoner til.
- Pedagogene gjennomfører bli kjent-samtale med nye foreldre
- Barna blir kjent med jevngamle i grupper på tvers i barnehagen gjennom året

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- **Barnehagen har en egen plan for skolestartere i Mellomåsen barnehage (Regnbueplanen).**
- **Barnehagen gjennomfører Regnbuegruppe en dag i uka gjennom hele året**
- **Regnbuegruppe (skolestarterne) deltar i ulike skoletreff/ bli kjent treff der barna få treffe skolestartere fra andre barnehager i nærmiljøet**
- **Regnbuebarna får besøke skolegården og bli kjent med uteområdet til skolen før de starter på skolen**
- **Pedagogen gjennomfører samtale (Overføringssamtale) med foreldrene på eget skjema der foreldrene samtykker til at informasjon blir videreført til skole**

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	- Oppstart av nye barn - Foreldresamtaler med nye foreldre	- Planleggingsdager 13. og 14. august - barnehagen er stengt
September	- Foreldremøte og SU-møte - Brannvernuke uke 38	
Oktober	- Barnehagens bursdag	- Barnehagen er åpen i høstferien
November	- FN dagen	- Planleggingsdag 13. november Barnehagen er stengt
Desember	- Lucia - Julebord - Nissefest	- Barnehagen er stengt 24. desember til 3. januar
Januar	- Vinteraktivitetsdag	- Planleggingsdag 4. januar Barnehagen er stengt
Februar	- Karneval for barna - Samefolkets dag	- Barnehagen er åpen i vinterferien
Mars	- Påsketilstelning med foreldre	- Barnehagen er stengt i påsken 22.- 29.mars
April	- Brannvernuke	
Mai	- Miljødag for barna - Dugnad for foreldrene - Mai fest	- Planleggingsdag 7 mai Barnehagen er stengt
Juni	- Bli kjent dager for nye barn og foreldre - Sommeravslutning for barn og foreldre uke 23 el. 24	- Barnehagen har åpen 21. juni. (plandag flyttet til 4.januar)
Juli	- Sommerbarnehage i uke 30	- Barnehagen er stengt i uke 28 og 29

10. Plan for vurdering

HVA	HVORDAN	ANSVAR
Enkeltbarns læring og utvikling	Foreldresamtaler, observasjoner avdelingsmøter	Pedagogisk leder
Barns medvirkning	Observasjon, tilrettelegging og gjennom avdelingsmøter	
Barnegruppe		
Månedspaner	Evaluering på avdelingsmøter	
Årsplan	Årlig evaluering (våren)	Lederteam
Medarbeidertilfredshet	Medarbeiderundersøkelse annethvert år	
Brukertilfredshet	Brukerundersøkelse annethvert år	

Barnehagen benytter TRAS (Tidlig registrering av språk) som arbeidsmodell for forståelse av barnas kommunikative utvikling. Redskapet er beregnet på barn over 3 år og er et redskap for observasjon av normal og forsinket språkutvikling. Det benyttes der personal og foresatte er usikker på barnets utvikling.

Foresatte må fylle ut et godkjenningsskjema når barnehagen skal bruke TRAS.

11.Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen [Skolestarter plan - barnehage - Compilo](#)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)